

בבית המשפט העליון

רע"א 2275/11

בפני: כבוד המשנה לנשיאה א' ריבלין

המבקשת: אילן כרמון בטיחות בע"מ

נגד

- המשיבות:
1. משהב חברה לשיכון בניין ופיתוח בע"מ
 2. צמח תשתיות ופיתוח 1996 בע"מ
 3. צבי המרמן השקעות בע"מ
 4. הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ
 5. הירדן 77 בע"מ
 6. זכריה מגנדף

בקשת רשות ערעור על פסק-דין של בית-המשפט המחוזי בחיפה מיום 21.2.11 בע"א 20967-08-10 [פורסם בנבו] שניתן על-ידי סגן-הנשיא י' גריל והשופטים ע' גרשון וי' וילנר

בשם המבקשת: עו"ד אברהם ילין

בשם המשיבות: עו"ד שי וייס

<p>לפסק-דין בשלום (28-06-2010): תא 10684--06 זכריה מגנדף נ' הירדן 77 בע"מ שופטים: יעקב וגנר</p> <p>להחלטה במחוזי (20-10-2010): עא 20967-08-10 אילן כרמון בטיחות בע"מ נ' משהב חברה לשיכון בניין ופיתוח בע"מ שופטים: יגאל גריל, עו"ד: וייס, א. ילין</p> <p>להחלטה במחוזי (08-02-2011): עא 20967-08-10 אילן כרמון בטיחות בע"מ נ' משהב חברה לשיכון בניין ופיתוח בע"מ שופטים: הרכב, יגאל גריל, עודד גרשון, יעל וילנר, עו"ד: אברהם ילין, גורי, עמית מור, ע. ניר, אברהם ילין, שי וייס</p> <p>לפסק-דין במחוזי (21-02-2011): עא 20967-08-10 אילן כרמון בטיחות בע"מ נ' משהב חברה לשיכון בניין ופיתוח בע"מ שופטים: יגאל גריל, עודד גרשון, יעל וילנר, עו"ד: אברהם ילין, גורי את שפרבר, עמית מור, ע. ניר</p> <p>להחלטה במחוזי (03-03-2011): עא 20967-08-10 אילן כרמון בטיחות בע"מ נ' משהב חברה לשיכון בניין ופיתוח בע"מ שופטים: יגאל גריל, עודד גרשון, יעל וילנר, עו"ד: א. ילין, משרד גורי את שפרבר</p> <p>להחלטה בעליון (17-04-2011): רעא 2275/11 אילן כרמון בטיחות בע"מ נ' משהב חברה לשיכון בניין ופיתוח בע"מ שופטים: ה' א' ריבלין, עו"ד: אברהם ילין</p> <p>להחלטה בעליון (19-05-2011): רעא 2275/11 אילן כרמון בטיחות בע"מ נ' משהב חברה לשיכון בניין ופיתוח בע"מ שופטים: ה' א' ריבלין, עו"ד: אברהם ילין</p>
--

מיני-רציו:

* נדחתה בקשת רשות ערעור שעניינה בחלוקת האחריות לנזקים שנגרמו כתאונת עבודה שאירעה באתר בנייה, בין המבקשת – יועצת בטיחות, לבין המשיבות – המעביד, היזמות והמבצעות של הבנייה ומבטחתן.

* נזיקין – אחריות – בחינתה

* נזיקין – אחריות – היקף האחריות

* נזיקין – אחריות – חלוקתה

* נזיקין – אחריות – מקצועית

* עבודה – בטיחות בעבודה – אחריות

* עבודה – בטיחות בעבודה – עבודות בנייה

* עבודה – בטיחות בעבודה – רשלנות

* בתי-משפט – רשות ערעור – מתי תינתן

בר"ע על פסק-דינו של ביהמ"ש המחוזי בחיפה, שבו התקבל באופן חלקי ערעורה של המבקשת והופחת שיעור אחריותה בגין נזקי המשיב 6. רקע: המשיב 6 (להלן: הנפגע) נפגע כתאונת עבודה שאירעה באתר בנייה, בעת שחבית נפלה לעברו מגג בגובה של תשע קומות. הנפגע הגיש את תביעתו נגד מעבידתו הישירה (המשיבה 7) ונגד המשיבות 1-5, הן היזמות והמבצעות של הבנייה ומבטחתן (להלן יחד: המשיבות). אלה בתורן הגישו הודעת צד ג' נגד המבקשת, ששימשה יועצת בטיחות באתר הבניה. הצדדים הגיעו לפשרה שלפיה נזקיו של הנפגע יכומתו ב- 530,000 ש"ח, והמחלוקת שנתרה להכרעה היא חלוקת נטל הפיצוי בין המשיבות למבקשת. בימ"ש השלום קבע כי המשיבות חבות בגין 70% מסכום הפיצויים ואילו המבקשת חבה בגין 30% מסכום זה. בערעור קבע ביהמ"ש המחוזי, ברוב דעות, כי יש להטיל על המבקשת רק 15% מן הפיצויים ואת היתרה יש להטיל על המשיבות. דעת המיעוט סברה כי יש מקום להטיל על המבקשת אחריות בשיעור של 20%.

ביהמ"ש העליון (מפי המשנה לנשיאה א' ריבלין) דחה את הבקשה מהטעמים הבאים:

הבקשה איננה מעלה עילה לדיון ב"גלגול שלישי". פסק-דינו של ביהמ"ש המחוזי אינו קובע קביעות רחבות היקף כמצטייר מטענות המבקשת, ואין הוא מטיל אחריות מוחלטת על יועץ הבטיחות או מטיל עליו חובות פיקוח החורגות ממאפייני תפקידו. ביהמ"ש המחוזי קבע כי היקף הייעוץ שניתן לא היה מספק, שכן הוא היה כללי מדי באופיו. קביעה זו התבססה על נסיבות המקרה, ועל עדותו של הנציג מטעם המבקשת, אשר העיד כי אילו היה רואה את החבית הוא היה מוצא לנכון להורות על הורדתה מן הגג. ביהמ"ש המחוזי לא הטיל על יועץ הבטיחות חובה לפקח פיקוח הדוק על קיום הנחיותיו, ואף הסתייג במפורש מן הקביעה שלפיה "בהיותה יועצת בטיחות היה על [המבקשת] להעביר הדרכות לעובדים, לפנות לממונה על הפיקוח ואף להתפטר מתפקידה. חובות אלה אינן מוטלות על יועץ הבטיחות אלא על ממונה הבטיחות באתר". המבקשת משליכה יהבה על מסקנתו של ביהמ"ש, לפיה "המערערת לא דאגה לוודא הסרת מפגעים בטיחותיים מהגג, ולפיכך, היא לא מילאה אחר חובותיה ובכך התרשלה" – אלא שיש להבין אמירה זו על רקע הפסקאות הקודמות לה, שבהן הסביר ביהמ"ש

כן לא נמצא מקום להתייחס לטענות המבקשת ביחס לקשיים שבהם נתקלים יועצי בטיחות ברכישת פוליסות ביטוח אחריות מתאימות. אף בהנחה שקשיים כאלה אכן קיימים – ואין ההליך שלפנינו מתאים לביטוח שאלה זו – אין בהם כדי לפטור את המבקשת מאחריותה במקרים של רשלנות.

החלטה

1. זוהי בקשת רשות ערעור על פסק-דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כבוד השופטים י' גריל, ע' גרשון וי' וילנר), שבו התקבל באופן חלקי ערעורה של המבקשת והופחת שיעור אחריותה בגין נזקי המשיב 6.

2. המשיב 6 (להלן: הנפגע) נפגע בתאונת עבודה שאירעה באתר בנייה, בעת שחבית נפלה לעברו מגג בגובה של תשע קומות. הנפגע הגיש את תביעתו נגד מעבידתו הישירה (המשיבה 7) ונגד המשיבות 1-5, הן היזמות והמבצעות של הבנייה ומבטחתן (להלן יחד: המשיבות). אלה בתורן הגישו הודעת צד ג' נגד המבקשת, ששימשה יועצת בטיחות באתר הבניה. הצדדים הגיעו לפשרה שלפיה נזקיו של הנפגע יכומתו ב- 530,000 ש"ח, והמחלוקת שנותרה להכרעה היא חלוקת נטל הפיצוי בין המשיבות למבקשת.

3. בית משפט השלום (כבוד השופט י' וגנר) קבע כי הן המשיבות הן המבקשת נושאות באחריות לנזקי הנפגע: המשיבות, בשל היעדר הקפדה על נוהלי בטיחות ובשל שלא מילאו אחר הוראותיה של המבקשת, יועצת הבטיחות; והמבקשת, בשל שלא התריעה על הסכנה שבהימצאות החבית על הגג ובשל שלא וידאה כי הוראותיה מקוימות, כגון בדרך של פנייה למפקח על העבודה או בדרך של הפסקת העבודות. בית משפט השלום קבע כי המשיבות חבות בגין 70% מסכום הפיצויים ואילו המבקשת חבה בגין 30% מסכום זה.

4. המבקשת ערערה על פסק-הדין, ובית המשפט המחוזי קבע כי היה מקום לחלק את האחריות בין המבקשת לבין המשיבות באופן שונה, כך שהמבקשת תשא בחלק קטן יותר של הפיצויים. לכך, קבע בית המשפט המחוזי, שני טעמים: ראשית, נקבע כי "עיקר הרשלנות אשר הביאה לקרות התאונה נובעת מהתנהגותן חסרת האחריות של

5. המבקשת טוענת כי פסיקתו של בית המשפט המחוזי מטילה למעשה אחריות מוחלטת על יועץ הבטיחות, גם במקרה שלקוחו אינו פועל על-פי ההוראות שניתנו לו. מבחינה עובדתית, טוענת המבקשת כי הנציג מטעמה בדק את הגג וכי בביקורו האחרון לא נצפתה סכנה לנפילת חפצים ממנו שכן נמצאו פיגומים בגובה הגג. המבקשת גורסת עוד כי בית המשפט המחוזי הטיל עליה חובות פיקוח המאפיינות את תפקידו של ממונה על הבטיחות ולא את תפקידו של היועץ, וכי המסקנה המתבקשת מפסק-הדין היא כי היה על נציג המבקשת לשהות באתר הבנייה בכל עת ששהים בו עובדים, על-מנת לוודא כי הוראותיו מקוימות. המבקשת מוסיפה כי לפסק-הדין השלכות קשות על שוק יועצי הבטיחות, במיוחד משאלה מתקשים לבטח את עצמם בפוליסות מתאימות. המבקשת טוענת עוד כי המשיבות הן שהפרו את הוראותיה כיועצת בטיחות, ועל-כן אין הן יכולות להישמע בטענה כי המבקשת לא פעלה לאכיפת הוראות אלה.

6. המשיבות סבורות כי הכרעת בית המשפט המחוזי נטועה כולה בנסיבות המקרה המסוים שלפנינו, ועל-כן אין הצדקה לקיים בה דיון ב"גלגול שלישי". לגוף הטענות, מדגישות המשיבות כי נציג המבקשת הודה כי אילו היה רואה את החבית, הוא היה מורה להורידה לאור הסיכון המוגבר לנפילת חפצים מגג משופע בגלל רוחות. כן טוענות המשיבות כי נציג המבקשת לא ראה את החבית משום שלא עלה לגג, ולא עלה בידו לספק הסבר לכך. המשיבות חוזרות גם על קביעתו של בית המשפט המחוזי, שלפיה אין להסתפק בהזרה כללית כי חפצים עלולים לעוף והיה מקום להזהיר באופן ספציפי לגבי חפצים שאינם בטיחותיים. המשיבות מוסיפות כי לא הוטלה על המבקשת

7. דין הבקשה להידחות, משאין היא מעלה עילה לדיון ב"גלגול שלישי". פסק-דינו של בית המשפט המחוזי אינו קובע קביעות רחבות היקף כמצטייר מטענות המבקשת, ואין הוא מטיל אחריות מוחלטת על יועץ הבטיחות או מטיל עליו חובות פיקוח החורגות ממאפייני תפקידו. בית המשפט המחוזי קבע כי היקף הייעוץ שניתן לא היה מספק, שכן הוא היה כללי מדי באופיו. קביעה זו התבססה על נסיבות המקרה, ועל עדותו של הנציג מטעם המבקשת, אשר העיד כי אילו היה רואה את החבית הוא היה מוצא לנכון להורות על הורדתה מן הגג. בית המשפט המחוזי לא הטיל על יועץ הבטיחות חובה לפקח פיקוח הדוק על קיום הנחיותיו, ואף הסתייג במפורש מן הקביעה שלפיה "בהיותה יועצת בטיחות היה על [המבקשת] להעביר הדרכות לעובדים, לפנות לממונה על הפיקוח ואף להתפטר מתפקידה. חובות אלה אינן מוטלות על יועץ הבטיחות אלא על ממונה הבטיחות באתר" (פס' 16 לפסק-הדין). המבקשת משליכה יתרה על מסקנתו של בית המשפט, לפיה "המערערת לא דאגה לוודא הסרת מפגעים בטיחותיים מהגג, ולפיכך, היא לא מילאה אחר חובותיה ובכך התרשלה" – אלא שיש להבין אמירה זו על רקע הפסקאות הקודמות לה, שבהן הסביר בית המשפט המחוזי בהרחבה כי הבסיס להטלת אחריות אינו הפרת חובות פיקוח כלשהי, שכן זו אינה מוטלת על יועץ בטיחות, אלא היעדר ייעוץ מתאים. האופן שבו היה על המבקשת "לוודא" הסרת מפגעים בטיחותיים, היה בהפניית תשומת ליבם של הגורמים הרלוונטיים למפגעים הקיימים, הזהרתם ומתן ייעוץ ביחס לאופן הסרת המפגעים.

לבסוף, לא ראיתי מקום להתייחס לטענות המבקשת ביחס לקשיים שבהם נתקלים יועצי בטיחות ברכישת פוליסות ביטוח אחריות מתאימות. אף בהנחה שקשיים כאלה אכן קיימים – ואין ההליך שלפנינו מתאים לבירור שאלה זו – אין בהם כדי לפטור את המבקשת מאחריותה במקרים של רשלנות.

התוצאה היא שהבקשה נדחת. המבקשת תשא בהוצאות המשיבות 1-5 בסכום של 10,000 ש"ח.

ניתנה היום, כ"ח באב התשע"א (28.8.2011).

ה א' ריבלין 54678313-2275/11

המשנה-לנשיאה

העותק כפוף לשינויי עריכה וניסוח. 11022750_P03.doc גח
מרכז מידע, טל' 077-2703333 ; אתר אינטרנט, www.court.gov.il

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)